

20. Strategia Rozwoju Szczecina

Nadrzędnym dokumentem, który całościowo programuje rozwój miasta we wszystkich sferach jego funkcjonowania i w długiej perspektywie (do 2015 roku) jest Strategia Rozwoju Szczecina przyjęta Uchwałą nr I/N/1155/02 Rady Miasta Szczecina z dnia 6 maja 2002 r. Strategia przedstawia misję Miasta oraz wyznacza cele (strategiczne, kierunkowe i szczegółowe, w tym priorytety), identyfikuje narzędzia realizacji w postaci polityk branżowych obejmujących poszczególne obszary aktywności Miasta oraz – w ramach każdej z polityk – programy i projekty realizacyjne. Pełny tekst dokumentu Strategii, w tym treść wszystkich zatwierdzonych przez Radę Miasta polityk branżowych, dostępny jest pod adresem internetowym www.szczecin.pl/Strategia.

20.1. MISJA I CELE

Strategia była przygotowywana metodą społeczno-ekspertką z szerokim udziałem przedstawicieli różnych środowisk. Wszyscy mieszkańcy Szczecina mieli możliwość wypowiedzenia się na temat misji oraz celów formułowanych w roboczych projektach dokumentu.

Deklaracja misji brzmi: „Szczecin ośrodkiem integracji europejskiej, ponadregionalnym centrum południowego Bałtyku – wspólnotą mieszkańców wykorzystującą do zrównoważonego rozwoju tradycję historyczną, walory środowiska przyrodniczego oraz swoje nadodrzańskie położenie”. Urzeczywistnieniu misji Szczecina do 2015 roku służy realizacja celów strategicznych określających stany uznane przez społeczność lokalną za pożądane. Na podstawie konsultacji społecznych określono w Strategii Rozwoju Szczecina 5 celów strategicznych (tabela 20.1.). W ramach celów strategicznych wyznaczono 16 składających się na nie celów kierunkowych, które konkretyzują wizję sformułowane dla poszczególnych sfer rozwoju Szczecina w kontekście zidentyfikowanych silnych i słabych stron Miasta oraz szans i zagrożeń wynikających z otoczenia. Cele kierunkowe z kolei zostały rozpisane na 59 celów szczegółowych ukazujących konkretne efekty, które Miasto chce osiągnąć w okresie objętym planowaniem strategicznym. Wśród celów szczegółowych wskazano 15 priorytetów rozwoju Szczecina. Priorytety te są wypadkową oczekiwań mieszkańców i konieczności wyboru, wynikającej z ograniczonych dostępnych środków finansowych.

20.2. POLITYKI BRANŻOWE I PROGRAMY REALIZACYJNE

W dokumencie Strategii Rozwoju Szczecina zidentyfikowano 20 obszarów tematycznych – polityk branżowych (obejmujących poszczególne sfery funkcjonowania miasta), określając dla każdej z nich założenia (zasady i kierunki działań) jako przyszłe wytyczne do formułowania pełnych wersji dokumentów. Dotychczas (wg stanu na koniec 2007 roku) na podstawie zawartych w Strategii założeń zostały opracowane i uchwalone następujące polityki:

- Polityka mieszkaniowa,¹
- Polityka współpracy międzynarodowej,²
- Plan gospodarki odpadami³ oraz Program Ochrony Środowiska⁴ – kierunkowe zapisy wymienionych dokumentów łącznie tworzą miejską politykę ochrony środowiska,
- Polityka utrzymania i rozwoju terenów zielonych,⁵
- Polityka wspierania rozwoju gospodarczego,⁶
- Polityka wspierania rozwoju kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego,⁷
- Polityka wspierania rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego,⁸
- Polityka rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,⁹
- Polityka poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście,¹⁰
- Polityka zarządzania strukturami samorządowymi,¹¹
- Polityka zdrowotna Miasta Szczecina,¹²
- Polityka edukacyjna Miasta Szczecina,¹³
- Polityka transportowa,¹⁴
- Polityka kultury fizycznej,¹⁵
- Polityka socjalna,¹⁶
- Polityka przestrzenna miasta,¹⁷
- Polityka promocji Szczecina,¹⁸
- Polityka wspierania rozwoju turystyki.¹⁹

Równoległe trwają prace nad przygotowaniem projektów programów realizacyjnych wskazanych w uchwalonych politykach. Jest to etap szczegółowego planowania rozwoju poprzez tworzenie programów, wchodzących w ich skład projektów (z ewentualnym dalszym podziałem na zadania i działania), określanie ich harmonogramu rzeczowo-finansowego, wskazanie możliwych źródeł finansowania.

¹ Uchwała nr XV/312/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 19 stycznia 2004 r. zm. Uchwała nr XLVII/908/05

² Uchwała nr XXI/392/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 25 maja 2004 r.

³ Uchwała nr XXIII/472/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 28 czerwca 2004 r.

⁴ Uchwała nr XXIV/481/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 26 lipca 2004 r.

⁵ Uchwała nr XXVI/525/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 20 września 2004 r.

⁶ Uchwała nr XXIX/584/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 22 listopada 2004 r.

⁷ Uchwała nr XXX/592/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 13 grudnia 2004 r. zm. Uchwała nr XLIX/928/06

⁸ Uchwała nr XXXII/620/05 Rady Miasta Szczecina z dnia 24 stycznia 2005 r.

⁹ Uchwała nr XXXVI/671/05 Rady Miasta Szczecina z dnia 30 marca 2005 r.

¹⁰ Uchwała nr XXXVI/674/05 Rady Miasta Szczecina z dnia 30 marca 2005 r.

¹¹ Uchwała nr XXXVIII/711/05 Rady Miasta Szczecina z dnia 25 kwietnia 2005 r.

¹² Uchwała nr XLIV/854/05 Rady Miasta Szczecina z dnia 17 października 2005 r.

¹³ Uchwała nr XLV/866/05 Rady Miasta Szczecina z dnia 07 listopada 2005 r.

¹⁴ Uchwała nr LII/978/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 marca 2006 r.

¹⁵ Uchwała nr LII/989/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 marca 2006 r.

¹⁶ Uchwała nr LIV/1020/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r.

¹⁷ Uchwała nr LVI/1053/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 15 maja 2006 r.

¹⁸ Uchwała nr LVII/1063/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 12 czerwca 2006 r.

¹⁹ Uchwała nr LVII/1064 Rady Miasta Szczecin z dnia 12 czerwca 2006 r.

20.3. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII ROZWOJU SZCZECINA

20.3.1. PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII

Nad realizacją Strategii Rozwoju Szczecina czuwa Rada Miasta. Radni m.in. podejmują uchwały w sprawie zmian Strategii, przyjęcia i zmian poszczególnych polityk branżowych i programów realizacyjnych. Za wykonanie uchwał Rady Miasta – poszczególnych polityk oraz programów – odpowiedzialny jest Prezydent Miasta. Zawarta w Strategii procedura przewiduje również powołanie podmiotów, które mają wspomagać proces wdrażania Strategii: Zespołu Wdrażającego Strategię²⁰, a także Komitetu Sterującego Strategii.

20.3.2. MONITOROWANIE REALIZACJI STRATEGII

Zapisy zawarte w Strategii Rozwoju Szczecina przewidują objęcie monitoringiem i ewaluacją postępów w realizacji Strategii na dwóch poziomach: programów realizacyjnych i celów szczegółowych. Wskaźniki dla poszczególnych programów realizacyjnych są sukcesywnie opracowywane i uchwalane łącznie z programami. Natomiast ewaluacji celów szczegółowych (na podstawie opracowanego wcześniej zestawu wskaźników) oraz celów kierunkowych i strategicznych wg stanu na koniec 2004 roku wraz ze sformułowaniem wniosków dokonała zewnętrzna firma ekspercka. Realizacja Strategii Rozwoju Szczecina tak według celów kierunkowych, jak i strategicznych, oceniona została pozytywnie. Szczegółową ocenę celów strategicznych i kierunkowych przedstawia tabela 20.1.

Tabela nr 20.1.

OCENA REALIZACJI CELÓW STRATEGII ROZWOJU SZCZECINA			
Cel strategiczny /cel kierunkowy	Ocena łączna ²¹		
	punkty z przedziału <0,1>	jakościowa skala ocen	
Cel strategiczny nr 1: Osiągnięcie standardu miejskich funkcji społeczno-gospodarczych właściwego dla ponadregionalnego centrum	0,489	dostateczna	pozytywna
Cele kierunkowe:			
1.1. Szczecin ponadregionalnym centrum administracyjnym, naukowym, gospodarczym i finansowym	0,567	dostateczna	pozytywna
1.2. Szczecin ponadregionalnym centrum transportu międzynarodowego	0,600	dobra	pozytywna
1.3. Szczecin centrum ważnych wydarzeń o zasięgu krajowym i zagranicznym	0,300	mierna	negatywna
Cel strategiczny nr 2: Zróżnicowana, zrównoważona i efektywna gospodarka o dużym potencjale wzrostu	0,547	dostateczna	pozytywna
Cele kierunkowe:			
2.1. Podniesienie konkurencyjności gospodarki	0,657	dobra	pozytywna
2.2. Dywersyfikacja gospodarki miasta	0,625	dobra	pozytywna
2.3. Miejski system transportowy sprzyjający rozwojowi	0,360	mierna	negatywna
Cel strategiczny nr 3: Stworzenie warunków do osobowego społecznego rozwoju mieszkańców:	0,595	dostateczna	pozytywna
Cele kierunkowe:			
3.1. Systemowe rozwiązania w dziedzinie edukacji poprawiające warunki zdobywania wiedzy, umiejętności i wychowania	0,617	dobra	pozytywna
3.2. Rozwijające się społeczeństwo informacyjne	0,780	dobra	pozytywna
3.3. Bogata oferta kulturalna, turystyczna, sportowa i rekreacyjna	0,631	dobra	pozytywna
3.4. Poprawienie warunków do rozwoju aktywności obywatelskiej mieszkańców	0,350	mierna	negatywna
Cel strategiczny nr 4: Poprawienie jakości życia w mieście	0,518	dostateczna	pozytywna
Cele kierunkowe:			
4.1. Poprawienie bezpieczeństwa socjalnego oraz jakości i długości życia	0,360	mierna	negatywna
4.2. Nowoczesna infrastruktura społeczna i techniczna	0,673	dobra	pozytywna
4.3. Poprawienie stanu bezpieczeństwa miasta	0,521	dostateczna	pozytywna
Cel strategiczny nr 5: Ochrona oraz wykorzystanie walorów przyrodniczych, rewitalizacja i rozwój przestrzeni miejskiej	0,717	dostateczna ²²	pozytywna
Cele kierunkowe:			
5.1. Poprawiony stan środowiska przyrodniczego	0,717	dobra	pozytywna
5.2. Budowanie lokalnej tożsamości i integrowanie mieszkańców oparte na walorach historyczno-kulturowych Szczecina	brak oceny punktowej	mierna	negatywna
5.3. Ożywione tereny nadodrzańskie	brak oceny punktowej	dostateczna	pozytywna

Źródło: Ocena realizacji celów strategicznych i kierunkowych Strategii Rozwoju Szczecina, Instytut Analiz, Diagnoz i Prognoz Gospodarczych w Szczecinie, Szczecin 2005.

²⁰ powołany Zarządzeniem nr 392/03 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 08 lipca 2003 r. z późn. zm.

Celem monitoringu była nie tylko ocena, ale także rekomendacje co do ewentualnej korekty Strategii Rozwoju Szczecina w zakresie treści i układu wyznaczonych celów. Zgodnie z zapisami w samym dokumencie Strategii, „ewentualne zmiany dotyczące celów szczegółowych i wybranych spośród nich priorytetów mogą być wprowadzone po każdorazowej ich okresowej ewaluacji, a celów kierunkowych, celów strategicznych i misji – nie częściej niż co drugą kadencję, rozpoczynając od kadencji 2006 – 2010”. Obok rekomendacji ekspertów i innych wniosków zawartych w przeprowadzonej w 2005 roku ocenie celów, w trakcie procesu wdrażania pojawiło się wiele przesłanek dla przebudowy dokumentu Strategii wynikających przede wszystkim ze zmiany uwarunkowań społeczno-gospodarczych, prawnych i politycznych, a także oczekiwań mieszkańców w stosunku do lat 2000–2002, które legły wówczas u podstaw do sformułowania misji i celów rozwoju Miasta. W ciągu ostatnich dwóch lat przygotowano szereg opracowań, w których szczegółowej ocenie poddano m.in. sytuację społeczno-gospodarczą miasta. Rozpoczęto prace nad długoletnią strategią marki Szczecina. Wnioski płynące z tych opracowań, jak również efekty prac związanych z poszukiwaniem kluczowych elementów tożsamości marki Szczecina w sposób jed-

noznaczny wskazują na konieczność przemodelowania dokumentu Strategii. Wychodząc naprzeciw tej potrzebie, na posiedzeniu w dniu 28 stycznia 2008 roku Rada Miasta Szczecin podjęła uchwałę nr XVIII/468/08 w sprawie aktualizacji Strategii Rozwoju Szczecina, inicjując tym samym proces dostosowania dokumentu do zmieniających się zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań oraz potrzeb mieszkańców, a także otwierając drogę dla zmian ukierunkowanych na usprawnienie procesu przygotowania i wdrażania programów i projektów realizacyjnych zidentyfikowanych w politykach branżowych, a w efekcie wypracowanie dokumentu programowego na miarę obecnych potrzeb i aspiracji Miasta.

ŹRÓDŁA INFORMACJI:

1. Ocena realizacji celów strategicznych i kierunkowych Strategii Rozwoju Szczecina, Instytut Analiz, Diagnoz i Prognoz Gospodarczych w Szczecinie, Szczecin 2005.
2. Strategia Rozwoju Szczecina Załącznik do Uchwały nr I/N/1155/02 Rady Miasta Szczecina z dnia 6 maja 2002 r.

²¹ Przy ocenie realizacji celów szczegółowych dla poszczególnych wskaźników podano normy (oczekiwana wartość miernika lub pożądana tendencja zmian). Do oceny stopnia realizacji celów kierunkowych i strategicznych zastosowano algorytm składający się z czterech etapów polegających na: (1) identyfikacji wartości wskaźników będących podstawą oceny poszczególnych celów kierunkowych wraz ze sposobem postawienia diagnozy, (2) przyporządkowaniu wartościom wskaźników odpowiedniej liczby punktów na podstawie zdefiniowanego systemu tych punktów w skali <0,1>, (3) łącznej ocenie stopnia realizacji danego celu kierunkowego, (4) łącznej ocenie stopnia realizacji danego celu strategicznego. W prezentowanym tu algorytmie zastosowano podejście różnicujące ocenę negatywną i pozytywną i poddano je ocenie w dwóch skalach: pięciostopniowej i dwustopniowej. Skala dwustopniowa daje tylko odpowiedź czy realizację celu oceniana jest pozytywnie czy negatywnie, natomiast skala pięciostopniowa różnicuje ocenę realizacji celu od poziomu niedostatecznego do bardzo dobrego. Przyjęto następujące przedziały wartości ocen: <0–0,2> niedostateczna/negatywna, <0,2–0,4> mierna/negatywna, <0,4–0,6> dostateczna/pozytywna, <0,6–0,8> dobra/pozytywna, <0,8–1> bardzo dobra/pozytywna. Oceny celu kierunkowego dokonano na podstawie wartości średniej arytmetycznej z punktów przypisanych wskaźnikom oceniającym stopień realizacji tego celu. Wartości również unormowane są w przedziale <0,1>, a dla wyznaczonych w ramach tego przedziału klas wartości stosowana jest również pięcio- oraz dwustopniowa jakościowa skala ocen. Łączna ocena stopnia realizacji celu strategicznego została wyznaczona jako średnia arytmetyczna z łącznych ocen celów kierunkowych realizowanych w ramach danego celu strategicznego – analogicznie jak przy łącznej ocenie stopnia realizacji celu kierunkowego.